

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/250/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1307207163
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Chalupka
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1307207163.3

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Chalupku a členov senátu JUDr. Juraja Považana a JUDr. Janky Richterovej vo veci žalobcu: Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, IČO: 00 419 702, so sídlom: Jána Hollého 10, Trnava, v zast.: MAPLE & FISH, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom: Dunajská 15/A, Bratislava, proti žalovanému: LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom: Námestie SNP 8, Banská Bystrica, v zast. JUDr. Evou Mihókovou, advokátkou so sídlom: 1. Mája 22, Zlaté Moravce, o vydanie nehnuteľností, na odvolanie žalobcu voči uzneseniu Okresného súdu Pezinok zo dňa 14.11.2018, č. k. 8C/285/2011-601, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému sa **p r i z n á v a** náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie žalobou doručenou súdu dňa 20.04.2007 sa žalobca domáhal proti žalovanému vydania nehnuteľností a náhrady trov konania.

3 Uznesením č.k. 8C/285/2011-449 zo dňa 08.04.2013 súd konanie zastavil a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému na účet jeho právneho zástupcu náhradu trov konania vo výške 21.583,23 eur titulom trov právneho zastúpenia, a to do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Proti predmetnému uzneseniu v rozsahu trov konania podala žalobca odvolanie.

4 Odvolací súd uznesením č.k. 5Co/45/2017-556 zo dňa 31.08.2018 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v časti, v ktorej rozhodol o náhrade trov konania zrušil a vec v tejto časti vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd v odôvodnení inter alia uviedol, že po oboznámení sa so spisom má za to, že je potrebné napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť na ďalší procesný postup, nakoľko v neprospech žalobcu bola porušená zásada spravodlivého procesu, keď žalobkyni nebolo doručené žalovaným vyhotovené vyčíslenie konania.

5. Späťvzatím žaloby zo dňa 14.01.2013 žalujúca strana procesne zavinila zastavenie konania, a preto súd priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania. O konkrétnej výške nároku na náhradu trov konania bude po právoplatnosti tohto rozhodnutia rozhodnuté samostatným uznesením, ktorá vydá súdny úradník v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

6. Voči uvedenému uzneseniu súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca, ktorý žiada odvolací súd, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo rozhodnutie zmenil a nepriznal žiadnej zo strán náhradu trov konania. Svoje odvolanie žalobca odôvodnil podľa § 365

ods. 1 písm. b/ a h/ C.s.p. Žalobca opakovane namieta nesprávnosť záverov súdu o dôvodnosti nároku a má za to, že u žalovaného nešlo o trovy konania, ktoré by boli účelne vynaložené na uplatňovanie a bránenie práv v konaní, ktorého začatie nijako nezavinil. Žalovaný dobrovoľne nevydal nehnuteľnosti, ktorých vydania sa žalobkyňa domáhala, a ani mu v tomto smere neposkytol žiadnu súčinnosť alebo pomoc, napriek tomu, že ide o jeho zákonnú povinnosť (pozri § 8 ods. 3 Reštitučného zákona) a že pre takúto pomoc a súčinnosť mal potrebný personálny a technický aparát. Žalobkyňa preto z opatrnosti a v záujme zabránenia preklúzii práva podala žalobu v lehote podľa § 5 ods. 3 Reštitučného zákona. Žalobca ďalej namieta, že skutočnosť, že došlo k späťvzatiu žaloby nemôže bez ďalšieho viesť k záveru, že to bol on kto zavinil zastavenie konania. Okresný súd sa vôbec nevyporiadal s jeho argumentáciou o tom, že zavinenie na začatí a zastavení konania nie je len (ak vôbec) na strane Žalobcu. Ak by totiž Žalovaný poskytol Žalobcovi potrebnú súčinnosť a pomoc, k podaniu žaloby vôbec nemuselo dôjsť. Ďalej namietame, že náklady Žalovaného vynaložené na advokáta v tomto prípade nespĺňajú podmienku účelnosti. Žalovaný disponuje osobami s vysokoškolským právnickým vzdelaním, ktoré mohol použiť na zastupovanie v reštitučných sporoch, tak ako je to bežné pri iných povinných osobách. Žalobca nepopiera právo Žalovaného na právnu pomoc, ale namieta, že v tomto prípade išlo o neúčelné a nedôvodné nakladanie s verejnými financiami. Žalovaný mal možnosť (a povinnosť) využiť vlastných zamestnancov s právnickým vzdelaním a to, že tak nepostupoval, ale sa nechal zastúpiť advokátom, nemôže byť na ťarchu Žalobcovi a Žalobca nemôže byť z tohto dôvodu zaviazaný k povinnosti nahradiť tieto neúčelné, nedôvodné a neopodstatnené náklady Žalovaného v podobe náhrady trov konania. Napokon Žalobca uvádza, že súd neskúmal ani to, či v tomto prípade nie sú splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. Žalobca má za to, že v tomto prípade existujú dôvody hodné osobitného konania, pre ktoré by nemala byť žalovanému priznaná náhrada trov konania. Súd podľa žalobcu neskúmal dôvod späťvzatia žaloby. V tejto súvislosti žalobca poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 23Co/416/2017-694 zo dňa 20.08.2018. Žalobca ďalej uvádza, že konanie podľa reštitučného zákona je v zmysle ust. § 8 ods. 1 oslobodené od správnych a súdnych poplatkov, pretože zámerom zákonodarcu bolo, aby oprávnená osoba nemusela pri uplatňovaní reštitučného nároku znášať žiadne ďalšie finančné zaťaženie, na základe čoho možno argumentum a simili postupovať aj v prípade náhrady trov konania, kde sa aj z tohto dôvodu vyslovene žiada aplikovať v prospech oprávnenej osoby ust. § 257 CSP o nepriznaní trov konania Žalovanému z dôvodov hodných osobitného zreteľa. V tejto súvislosti dáva do pozornosti aj záver NS SR v rozhodnutí 1 Cdo 48/2009. Žalobca je toho názoru, že okresný súd postupoval v tomto prípade príliš formalistický, reštriktívne, arbitrárne a v rozpore s účelom Reštitučného zákona a ustanoveniami CSP, pričom svoje závery ani dostatočne (resp. vôbec) neodôvodnil a postupom uvedeným v tomto odvolaní a Uznesením boli porušené základné práva Žalobcu garantované Ústavou SR a medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná, konkrétne. Právo na súdnu ochranu v zmysle ustanovenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky -nesprávnym a svojvoľným výkladom ustanovení CSP nebola Žalobcovi priznaná právna ochrana a došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Žalobca namieta najmä skutočnosť, že okresný súd sa nezaoberal jeho námietkami vznesenými proti údajnému nároku Žalovaného na náhradu trov konania, nevzal do úvahy špecifickosť predmetu konania, správanie oboch strán počas konania, okolnosti, ktoré viedli Žalobcu k späťvzatiu návrhu, účel Reštitučného zákona, ale rozhodol formálne, arbitrárne a svoje rozhodnutie ani dostatočne neodôvodnil, následkom čoho je Uznesenie zmätočné a nepreskúmateľné.

7. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý žiada odvolací súd, aby napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a priznal žalovanému náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaný sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, pričom odvolanie žalobcu považuje za nedôvodné a neopodstatnené. Jediným dôvodom, prečo prišlo k zastaveniu konania je späťvzatie žaloby žalobcu, ktorý zapríčinil zastavenie konania. Žalovaný tvrdí, žalobca mu podľa § 8 ods. 3 zákona č. 161/2005 Z.z. nedoručil žiaden doklad o nástupníctve, na základe ktorého by s ním ako s oprávnenou osobou mohol konať. Žalovaný má za to, že sú naplnené všetky základné atribúty priznania náhrady trov konania žalovanému. Žalovaný v súvislosti s námietkou žalobcu, že nakoľko disponuje vlastnými zamestnancami s právnym vzdelaním a teda náklady žalovaného vynaložené na advokáta v tomto prípade nespĺňajú podmienku účelnosti, poukazuje na to, že takýto výklad je v rozpore s § 25 ods. 1 O.s.p./ § 89 C.s.p. Aplikovať ustanovenie § 257 C.s.p. u späťvzatí žaloby bez uvedenia dôvodu a navyiac u nedôvodne podanej žalobe, by znamenalo popretie procesnej zodpovednosti žalobcu.

8. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ten v prvom rade namieta tvrdenia Žalovaného o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie Žalobcu v konaní, ktoré Žalovaný odvodzuje od označenia

pôvodného vlastníka nehnuteľností zapísaného v PK vložke. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie Žalobcu nebol v konaní preukázaný. Len zo samotného názvu / označenia vlastníka v PK vložke nemožno usudzovať, že nešlo o cirkevný subjekt. Práve naopak, v danej dobe nebolo ničím výnimočným, že študijné základiny mali cirkevných charakter a ich majetok bol majetkom cirkevným. Ďalej nemožno súhlasiť ani s tvrdeniami Žalovaného o tom, že pre riadne uplatnenie nároku bolo nutné preukázať splnenie ním uvádzaných skutočností, a to dokonca v lehote určenej na podanie reštitučnej výzvy. Pre riadne uplatnenie nároku teda bolo potrebné a postačujúce, aby v prekluzívnej lehote (t.j. do 30.04.2006) si oprávnená osoba uplatnila svoj nárok voči povinnej osobe písomnou výzvou, v ktorej identifikovala nehnuteľnosti podľa označenia PK vložky a katastrálneho územia a preukázala skutočnosť uvedené v ust. § 3 Reštitučného zákona, t.j. reštitučný dôvod, pričom postačovalo, aby reštitučný dôvod označila odkazom na zápis v PK vložke, z ktorého bol tento zistiteľný. Napokon nemožno súhlasiť ani s tvrdeniami Žalovaného o tom, že ostatné námietky Žalobcu nemožno akceptovať, nakoľko v tomto prípade vydanie nehnuteľností nemožno podriaďiť pod režim Reštitučného zákona. Ako sme už uviedli, predmetom konania bol reštitučný nárok Žalobcu uplatnený podľa Reštitučného zákona, a teda námietky, argumentáciu a dôkazy Žalobcu v tomto smere, vrátane príslušnej súdnej praxe, je možné a nutné zohľadniť pri rozhodovaní o odvolaní Žalobcu. Na uvedenom nič nemení ani subjektívny názor Žalovaného o tom, či nárok Žalobcu bol alebo nebol dôvodný. Rovnako je neprípustné a absurdné, aby Žalovaný tam, kde sa mu to hodí sa dovoľával ustanovení Reštitučného zákona a splnenia podmienok, ktoré Žalobca údajne mal preukázať podľa tohto zákona v lehote do 30.04.2006 a na druhej strane namietal, že obranu Žalobcu v tomto smere nemožno akceptovať, nakoľko vydanie nehnuteľností nemožno podriaďiť pod Reštitučný zákon.

9. Odvolací súd, viazaný rozsahom (§ 379 C.s.p.) a odvolacími dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, (§ 385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

10. Vzhľadom na skutočnosť, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie, obmedzil odvolací súd odôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia na konštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvej inštancie v zmysle ust. § 387 ods. 2 C.s.p.

11. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu uvádza, že nakoľko žalobca vzal svoju žalobu späť, a to bez toho, že by sa žalovaný zachoval v zmysle žalobného návrhu žalobcu, zapríčinil tým procesné zastavenie konania a teda je povinný nahradiť protistrane trovy konania v zmysle § 256 ods. 1 C.s.p. (obdobná právna úprava aj za účinnosti O.s.p. § 146 ods. 2). Tvrdenie žalobcu o tom, že žalobu podával len z určitej opatrnosti, aby neprišlo k preklúzii jeho práva na vydanie reštitúcie pozemkov, nie je pre rozhodnutie o trovách predmetného konania nijako dôležité a taktiež to nezbavuje žalobcu zodpovednosti za procesné zastavenie konania.

12. V súvislosti s námietkou žalobcu o neúčelnosti vynaložených trov konania, nakoľko žalovaný disponuje osobami s vysokoškolským právnym vzdelaním a teda sa nemusel dať zastupovať advokátom, odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2015, sp. zn. 4MCdo/16/2014 pojem „účelný“ je nevyhnuté chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, pred nadbytočnými či nadmernými nákladmi (napr. opakované uplatnenie náhrady za prevzatie a prípravu zastupovania, nepotrebné konzultácie s klientom atď.). Vzhľadom na ústavne zaručené právo na právnu pomoc nie je možné prostredníctvom uvedeného termínu (neúčelne vynaložené náklady konania) vymedziť kategóriu subjektov, ktorá by tak z hľadiska právneho zastúpenia mala odlišné postavenie, a tak jej de facto právo na zastúpenie advokátom v konaní upierať a z hľadiska ostatných účastníkov ju diskriminovať. Účastníka nie je možné sankcionovať tým, že mu nebude priznaná náhrada nákladov zodpovedajúca výške odmeny advokáta s tým, že sa mohol v konaní brániť sám.

13. Ohľadom použitia ustanovenia § 257 C.s.p., odvolací súd poukazuje na to, že nepriznať náhradu trov konania úspešnej strane sporu z uvedeného dôvodu možno len výnimočne, pričom napriek tomu, že dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje, nemožno § 257 považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania

výnimočne prihliadnuť. Musí ale ísť o výnimočný prípad (o výnimočnosť v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov, a to oboch). Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní, pričom odvolací súd nemá za to, že by žalobca výnimočnosť nepriznania náhrady v dôsledku naplnenia podmienok § 257 C.s.p. preukázal.

14. Skutočnosť, že konanie podľa zákona o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam, je v zmysle § 8 ods. 1 tohto zákona oslobodené od platenia súdnych poplatkov, sa nijako nedotýka povinnosti náhrady trov konania. Samotná skutočnosť, že žalobca ako poplatník bol oslobodený od súdneho poplatku, nezakladá dôvod pre použitie ustanovenia § 150 OSP (teraz § 257 C.s.p.). Vznesenie započítacej námietky nemožno považovať za dôvod hodný zreteľa pre aplikáciu § 257 C.s.p.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správne potvrdil.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C.s.p.. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania priznal v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p., § 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa(§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).